

حمایت از مناطق محروم و کم برخوردار

علی رضایی

دیبر
بیست‌وهفتم
دوره هفته
کتاب

و همچنین دبیری این رویداد فرهنگی را برعهده گرفته‌ام تا آغاز هفته کتاب زمان چندانی در اختیار نداشتیم. با این حال تا جایی که شرایط و امکانات اجازه داده تلاش شده بخشی از تمرکز برنامه‌های خود را بر حمایت از هموطنان‌مان در نقاط محروم و کم برخوردار بگذاریم. در همین رابطه اگر نگاهی به چگونگی پراکندگی کتابفروشی‌های سطح کشور داشته باشیم متوجه خواهیم شد که عمده آنها در شهرهای بزرگ مستقر هستند؛ این یعنی برخی علاقه‌مندان دسترسی راحتی به کتاب و تازه‌های نشر ندارند. از سوی دیگر ساکنان شهرهای بزرگ بیشترین بهره را از یارانه‌های حمایتی دولت می‌برند. در مجموع اقدامات کوتاه مدتی که قادر به انجام آنها بودیم به این سو رفته‌ایم که اگر در مناطق مورد نظر، مردم برخوردار از کتابفروشی

هستند، زمان برگزاری پاییزه کتاب را برای آنها دو برابر ساکنان دیگر نقاط کشور در نظر بگیریم. از سوی دیگر در اختصاص اعتبار به کتابفروشی‌های نقاط کم برخوردار و محروم هم بودجه بیشتری را در نظر گرفته‌ایم. برخی از کتابفروشی‌های این مناطق هم ممکن است تا به امروز به طرح تخفیف فصلی نپیوسته باشند که برای تشویق اینها هم برنامه‌هایی داریم تا از این طریق بتوان به بهره‌مندی عادلانه‌تر همه مردم از یارانه‌های حوزه کتاب امیدوار شد. این از مهم‌ترین سیاست‌های ما در برگزاری هفته کتاب سال جاری است. به محض پایان این هفته و البته به سرانجام رسیدن برنامه‌ریزی‌ها برای برگزاری نمایشگاه مجازی کتاب، بررسی‌ها و تصمیم‌گیری برای برگزاری هر چه بهتر هفته کتاب سال آینده را آغاز خواهیم کرد. دستیابی به حداکثر موفقیت در اجرای برنامه‌های فرهنگی نیازمند برنامه‌ریزی‌های بلندمدت و در اختیار داشتن زمان بیشتر است. نکته دیگر این که ممکن است در برخی شهرها مردم از وجود کتابفروشی محروم باشند. باید حمایت‌های دولتی به سویی متمایل شود که در این شهرها نیز با همراهی بخش خصوصی و از سویی تشکل‌های مردمی بتوانیم کتابفروشی دایر کنیم. نکته دیگری که نباید از یادمان برود این است که در مناطق کم برخوردار و محروم، گذشته از مشکلاتی که در رابطه با دسترسی به تازه‌های نشر روبه‌رو هستیم در خصوص تشویق مردم به کتابخوانی هم مسائلی داریم. در این رابطه همچنان باید برنامه‌ریزی کنیم.

باید تلاش شود تا یارانه‌های حمایتی دولتی به دست مصرف‌کنندگان واقعی برسد و از سویی برای تسهیل ارسال کتاب به نقاط مختلف کشورمان هم اقداماتی انجام شود. اما چا دارد که اشاره‌ای هم به یکی از مهم‌ترین رویداد عرصه نشرمان شود، نمایشگاه مجازی کتاب که امسال دومین دوره برپایی‌اش را پیش رو داریم. برگزاری نمایشگاه کتاب بر بستروپ اتفاق خوبی است که برابر با فراهم شدن امکانی برای خرید کتاب از جای جای کشورمان به شمار می‌آید. از این طریق مردم حتی از دورافتاده‌ترین نقاط کشور کتاب‌های مورد نظر خود را انتخاب کرده و خریداری می‌کنند. برای دوره جاری هم گفت‌وگوهایی با شرکت ملی پست کشورمان خواهیم داشت تا کاستی‌های دوره قبل تا حد ممکن برطرف شود. اما بازگردیم به طرح پاییزه، سقف خرید برای هر فرد ایرانی دارای کم ۳۰۰ هزار تومان است که با در نظر داشتن ۲۰ درصد تخفیف معادل ۶۰ هزار تومان می‌شود. در این بین ترجیحی هم به کتاب‌های تألیفی در مقایسه با ترجمه شده داریم که جزئیات آن بزودی اعلام می‌شود.

گفت‌وگوی «ایران» با یاسر احمدوند، معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به مناسبت آغاز هفته کتاب

نگاه حزبی و جناحی به حوزه کتاب نداریم

در همراهی با صنوف و مراجع قضایی دست قاجاقچیان و ناشرنماها را از صنعت نشر کوتاه می‌کنیم

مریم شهبازی

خبرنگار

دوره دیگری از هفته ملی کتاب شروع شده، آن هم به شکلی سراسری و در میان ساکنان سرزمین‌مان، از کلان شهرهایی همچون تهران، مشهد و تبریز گرفته تا دور افتاده‌ترین روستاها و حتی نقاط کم برخوردار و محروم. این روزها افزون بر فراهم شدن بستری برای جلب توجه عموم به کتاب و صحبت درباره چرایی تأکیدی که بر کتابخوانی می‌شود، فرصتی هم برای فعالان صنعت نشرمان به منظور بیان مشکلات پیش روی آنان مهیا است. آنچنان که شاید بتوان این مسأله را از ویژگی‌های مثبت برپایی رویدادهای مناسبتی اینچنینی دانست. در همین رابطه روزروز «کتاب و کتابخوانی» به سراغ «یاسر احمدوند»، معاون امور فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی رفقیم؛ مدیری که سابقه سال‌ها فعالیت جدی در حوزه کتاب و رسانه در کارنامه‌اش ثبت شده است. برنامه‌ریزی در خصوص طرح‌های حمایتی وزارت ارشاد، تلاش متولیان فرهنگی و کشوری برای بازگشت تعادل به بازار کاغذ، نگاهی به اما و اگرهای میزبانی کتاب و همچنین چگونگی برگزاری دومین دوره نمایشگاه مجازی کتاب تهران از جمله مواردی هستند که در خلال گفت‌وگو با احمدوند از کم و کیف سیاستگذاری درباره‌شان می‌خوایند. مدیری که تأکید دارد: «در انجام کار فرهنگی نباید تحت تأثیر شرایط موقت یا حتی نگاه‌های حزبی و جناحی قرار گرفت. این یک جایگاه حاکمیتی و رسمی است، به یک طیف فکری خاص تعلق ندارد.»

■ گفت‌وگورا با نمایشگاه کتاب تهران شروع کنیم؛ رویدادی که سال گذشته نخستین دوره برپایی آن را به شکل مجازی و در جهت رعایت محدودیت‌های کرونایی تجربه کردیم. امسال هم شرایط برگزاری فیزیکی این نمایشگاه فراهم نشد و آن طور که پیش‌تر گفته‌اید بزودی شاهد برگزاری دومین دوره‌اش خواهیم بود، نمایشگاهی که حتی در عرصه جهانی کتاب هم موارد مشابهی نداشته است. باتوجه به تجربه سال گذشته و اطلاع از برخی کاستی‌ها چه برنامه‌ریزی‌هایی برای سال جاری دارید؟

بر اساس برنامه‌ریزی‌ها، بهمن‌ماه شاهد برگزاری دومین دوره این رویداد عرصه نشر خواهیم بود. سال گذشته نخستین تجربه برپایی نمایشگاه کتاب تهران را به شکل مجازی پشت سر گذاشتیم. بنابراین مواجهه با برخی مشکلات در روزهای نخست آن اتفاق عجیبی نبود، البته آن حجم از استقبال مردم هم پیش‌بینی نشده بود که همین سبب بروز موقت برخی کاستی‌ها شد. از حق نگذریم خدمات خوبی ارائه شد، آنچنان که رضایت نسبی ناشران و مردم جلب شد. آن حجم بالای هماهنگی با ناشران، اداره پست و دیگر بخش‌ها کار بزرگ و قابل تقدیری بود. در برپایی نمایشگاه امسال بنا را بر گسترش این خدمات به جهات مختلفی گذاشتیم؛ از دسته‌بندی بهتر کتاب‌ها گرفته تا تلاش برای ایجاد فضایی در راستای دسترسی سهل‌تر مردم به خدمات.

■ سال گذشته در برپایی نمایشگاه مجازی کتاب تهران با مسأله‌ای جدی روبه‌رو شدیم که نحوه ارسال مرسوله‌های کتاب بود؛ خرید کتاب از چند ناشر، حتی در یک ساعت برابر با ارسال جداگانه آنها به اداره پست و خانه خریداران بود؛ اتفاقی که تأثیر زیادی بر افزایش هزینه‌ها، ترافیک کاری باجمه‌های پستی و حتی سردرگمی مردم در دریافت داشت. برای سروسامان بخشیدن بیشتر به این مسأله در تعامل با سازمان پست چاره‌ای اندیشیده‌اید؟

برای نمایشگاه کتاب پیش‌رو اتفاقی متشکل از افراد دارای تجربه از دوره نخست و آنهایی که کاری از عهده‌شان برمی‌آید برادر شده است. یکی از اهدافی که اعضای آن دنبال می‌کنند چاره‌اندیشی در این خصوص است؛ این که چه کنیم تا بهتر از سال گذشته خدمت‌رسانی کنیم البته این مسأله پیچیدگی‌های بسیاری دارد، یک‌طرف بحث چگونگی جمع‌آوری کتاب‌ها از ناشران در میان است و طرف دیگر وجود انبار متمرکزی برای آثار و در مرحله آخر هم بحث نحوه ارسال آنها به خریداران مطرح می‌شود. مدل‌های مختلفی ارائه‌شده که دوستان در حال بررسی آنها هستند. اگر شرایط

از شیرینی کتابخوانی غفلت نکنیم

احمد آرام

نویسنده
و مدرس
داستان‌نویسی

این روزها بهترین فرصت است برای یادآوری چرایی آن همه تأکیدی که همواره بر کتاب و کتابخوانی می‌شود. ضرورتی که شاید بارزترین مصادیقی را بتوان در آن گفته قدیمی یافت که «کتاب تنها دوستی است که هرگز خیانت نمی‌کند.» باین حال درک اهمیت کتابخوانی مسأله‌ای است که باید از سنین کم، از دوران کودکی آغاز شود. بزرگسالانی که کودکی‌شان به کتابخوانی سپری شده، ورودی متفاوت از دیگر افرادی که اهمیتی برای این یار هم‌پیمان قائل نیستند را به زندگی و مواجهه با فراز و فرودهای آن خواهند داشت. کودکی که سال‌های زندگی‌اش با مطالعه می‌گذرد در برابر مشکلات، خودش را کمتر می‌بازد، می‌ایستد و برای آنچه می‌خواهد می‌جنگد و تلاش می‌کند. اینها مسائلی است که خودم هم زندگی‌ام با آنها گذشته، از دوره دبستان آنقدر خوش‌شانس بودم که پدرم دو

مجله مهم و مطرح آن زمان، «کیهان بچه‌ها» و «اطلاعات کودکان» را مشترک شده بود و اینها مرتب به دستم می‌رسید. همین شد که شیفته کتاب شدم، به یاد مانده که در آن سال‌ها، در همان دوره ابتدایی، پول توجیبی هفتگی‌ام را کتاب می‌خریدم، پانزده قران بابت کتاب خرج می‌کردم و مابقی را هم قلم می‌دیدم. عاشق داستان و رمان‌هایی بودم که فرصت خواندنشان را پیدا می‌کردم، هر کتابی را که ورق می‌زدم انگار قدم به دنیای تازه‌ای می‌گذاشتم؛ همین شده که حتی حالا که دیگر سن و سالی دارم و خودم هم می‌نویسم همچنان کتاب خواندن جزئی جدایی‌ناپذیر از زندگی‌ام شده است. کتاب حتی برای لحظه‌ای از من دور نمی‌شود، مگر وقتی خواب باشم. آنهایی که هنوز به این دنیای بی‌انتها قدم نگذاشته‌اند خوب است که بدانند جست‌وجو میان قفسه‌های کتابخانه یا کتابفروشی چه لذتی دارد. اینکه آدم به میل و سلیقه خودش از میان کتاب‌های بیشمار، داستان یا رمان‌های مورد علاقه‌اش را پیدا کند یکی از شیرین‌ترین لحظات

و کم برخوردار کشور بودیم. این مسأله بویژه دربارۀ مناطقی که از وجود کتاب‌فروشی محروم هستند اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. در مواردی شاید تا چند صد کیلومتر محل سکونت برخی علاقه‌مندان هیچ فروشگاه کتابی نباشد، حتی گاهی کتاب‌فروشی هست اما اوضاع سیستم توزیع به‌گونه‌ای نیست که دسترسی خوبی به‌کاره‌های نشر داشته باشند. امیدوارم برنامه‌ریزی و شرایط به‌گونه‌ای پیش برود که افزون بر برپایی دوره‌های بعدی نمایشگاه مجازی کتاب، بتوانیم دست به برگزاری نمایشگاه‌های منطقه‌ای کتاب هم بزنیم، اما در راستای همین بحث دستیابی به عدالت فرهنگی در کشورمان بد نیست اشاره‌ای هم به هفته کتاب شود. طی روزهای آینده و در برگزاری بیست‌ونهمین دوره هفته کتاب شاهد برگزاری دوره دیگری از پاییزه کتاب هستیم. در این طرح تخفیف فصلی تلاش شده تا اعتبار کتاب‌فروشی‌های مناطق محروم و کم‌برخوردار افزایش پیدا کند.

■ برای مخاطبان کتاب در این مناطق هم شرایطی در طرح پاییزه کتاب در نظر گرفته‌شده؟ افزون بر بحث افزایش اعتبار یارانه‌ای کتاب‌فروشان آنها که ذکر شد، مدت بهره‌مندی مردم این مناطق از پاییزه کتاب هم بیشتر خواهد بود، البته همه اینها با توجه به بودجه‌ای است که در اختیار داریم.

■ تا از بحث نمایشگاه‌های کتاب دور نشده‌ایم به نمایشگاه‌های استانی هم بپردازیم، طی این سال‌ها برگزاری این رویداد عرصه نشر از جهاتی سبب گرایه بخش‌های مختلف شده، از جمله کتاب‌فروشان که اغلب از پیروز آسیبی جدی به‌کار خود می‌گویند. حتی برخی ناشران از عرضه آثار می‌پشیمند. چرا؟

اتحادیه ناشران و کتاب‌فروشان تهران در این زمینه کار خوبی را آغاز کرده، کارگروهی تحت عنوان صیانت تشکیل داده که مقابله با همین تخلف را دنبال می‌کند. من هم از روزی که مسئولیت معاونت فرهنگی را به عهده گرفته‌ام اولویت را بر مقابله جدی با تکثیرکنندگان آثار ناشران گذاشته‌ام. این موضوع ابعاد مختلفی دارد که از مهم‌ترین‌های آن فرهنگ‌سازی است.

■ اتفاقی که مصادقی از آن را در حوزه سینما برای جلوگیری از تکثیر غیرقانونی فیلم‌های سینمایی با ساخت برنامه‌های تبلیغاتی مختلف شاهد بودیم!

البته با این تفاوت که از جامعه کتابخوان انتظاری بیشتر از سایر اقشار جامعه می‌رود، فردی که اهل کتاب است باید بداند که خرید از غیر کتاب‌فروشان و سایت‌های غیر مجاز چه آسیبی را متوجه این بخش مهم فرهنگ‌مان می‌سازد. توجه و رعایت این مسأله نقشی بسزا در حفظ حیات نشرمان و بازگشت سرمایه به پیکر آن دارد. وقتی خرید کتاب از محلی غیرقانونی انجام شود نفع

از شیرینی کتابخوانی غفلت نکنیم

ای کاش تلاش کنیم حتی بهره گرفتن مان از این تکنولوژی‌های ارتباطی هم در راستای افزودن به دریچه نگاهمان باشد، باید کاری کنیم تا حتی فضای مجازی هم برای ما بخشی از مطالعه‌مان را تشکیل بدهد، حتم دارم حتی آنهایی که اهل مطالعه نیستند هم اگر یک مرتبه کتاب به دست گرفته و بوی صفحات کاغذی‌اش را استشمام

کنند آن‌وقت براحتی قادر به ترکش نخواهند بود. کتاب، بی‌هیچ منت و خواسته‌ای جلوه‌هایی تازه از زندگی را پیش روی‌مان می‌گذارد، از کنارش پسادگی و بی‌تفاوت نگذریم، اگر هم تا به امروز قدم به این دنیا نگذاشته‌ایم از امروز شروع کنیم، از این هفته‌ای که به کتاب و کتابخوانی گره‌خورده و این زندگی تازه را بجوشیم.